

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 9Co/324/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7916209754
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 06. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Bodnárová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2018:7916209754.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Bodnárovej a členiek senátu JUDr. Táne Veščičíkovej a JUDr. Dany Popovičovej v spore žalobcu: Prima banka Slovensko, a.s., so sídlom v Žiline, Hodžova 11, IČO: 31 575 951, proti žalovanému Š. A., nar. XX.XX.XXXX, J. W. XX, o zaplatenie 2.728,95 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Trebišov zo dňa 24.2.2017 č.k. 12Csp/24/2016-129

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok v napadnutej zamietavej časti a vo výroku o trovách konania a v rozsahu zrušenia vracia vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie rozsudkom zaviazal žalovaného uhradiť žalobcovi sumu 2.728,95 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. (I.) V prevyšujúcej časti žalobu zamietol. (II.) Žalobcovi priznal proti žalovanému náhradu trov konania v celom rozsahu. (III.)

2. Žalobca žiadal, aby súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť uhradiť pre neho 2.728,95 eur s 28 % ročným úrokom od 19.8.2015 až do zaplatenia ako aj trovy konania. Žalobu odôvodnil tým, že žalovaný neplnil riadne a včas svoje povinnosti zo zmluvy o bežnom účte, ktorú mal so žalobcom uzavretú a debetný zostatok k 18.8.2015 bol vykazovaný vo výške 2.728,95 eur. Žalovaný sa vo veci nevyjadril.

3. Súd prvej inštancie zistil, že právny predchodca žalobcu so žalovaným uzavreli dňa 28.2.1997 zmluvu o osobnom účte, obsahom ktorej je zriadenie osobného účtu pre žalovaného a vydanie a používanie platobnej karty pre žalovaného. Súčasťou zmluvy boli aj Všeobecné obchodné podmienky žalobcu (VOP) a tiež Sadzobník poplatkov a úrokových sadzieb produktov. Uvádzané dokumenty predložil žalobca ako prílohy k žalobe. Spolu s podaním zo dňa 9.02.2017 predložil aj výpisy z účtu žalovaného za obdobie od 1.12.2010 do 18.8.2015. V zmysle bodu 3.8 VOP, klient je povinný mať na účte dostatok finančných prostriedkov postačujúcich na vykonanie požadovaných transakcií, splátok úveru, poplatkov v zmysle Sadzobníka a akýchkoľvek finančných záväzkov voči banke. V zmysle 3.12 VOP: „Pri zúčtovaní úrokov, poplatkov, operácií prostredníctvom platobných kariet, opravnom zúčtovaní, uplatnení zrážkovej dane, v prípadoch dohodnutých medzi bankou a klientom ako aj v iných prípadoch môže dôjsť k nepovolenému prečerpaniu bežného účtu. Nepovolené prečerpanie je automaticky prijaté prečerpanie, pri ktorom banka umožňuje majiteľovi účtu nakladať s peňažnými prostriedkami nad rámec aktuálneho zostatku na bežnom účte. Ak nepovolené prečerpanie nastane, musí ho majiteľ účtu bez zbytočného odkladu vyrovnať. V podaní z 9.02.2017 odôvodnil žalobca zaplatenie úrokov vo výške 28% ročne tým, že žalovaný opakovane prekročoval povolený limit, čím porušoval zmluvu a dostal sa do omeškania s vyplatením nepovoleného prečerpania (bod 3.12 VOP).

4. Z výpisu z účtov za obdobie od 1.12.2010 do 18.8.2015 súd prvej inštancie zistil, že žalobca ani v jednom z nich nevykazuje nepovolené prečerpanie úveru za žiadny z mesiacov, u ktorých

vyúčtovanie prečerpania predložil. V každom z týchto účtov žalobca sa zmienil iba o „povolenom prečerpaní“. Ďalej súd prvej inštancie citoval ustanovenie § 269 ods. 2, § 708 ods. 1, 2, §716 ods. 1 Obchodného zákonníka. Na základe citovaných zákonných ustanovení súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť uhradiť pre žalobcu 2.728,95 eur ako nesplatený debetný zostatok na osobnom účte žalovaného. Pretože žalobca nepreukázal predloženými výpismi účtov nepovolené prečerpanie prostriedkov na účte žalovaného za vyššie uvedené obdobie, žalovaný teda nemá povinnosť uhradiť 28%-ný ročný úrok z nepovoleného prečerpania účtu. Vo všetkých mesačných vyúčtovaniach za vyššie uvedené obdobie žalobca uvádza, že debetné zostatky predstavujú povolené zmluvné prečerpanie. Žalobca ničím nepreukázal, že uvedené nedoplatky sú nepovoleným zmluvným prečerpaním a ani v predmetných vyúčtovaniach takto označené údaje neopravil. Na základe dôkazov predložených žalobcom, súd prvej inštancie preto vyhovel žalobe žalobcu čo do zaplatenia sumy 2.728,95 eur a zamietol žalobu o zaplatenie ročných úrokov 28 % za nedovolené prečerpania prostriedkov na účte žalovaného.

5. Žalobca mal v konaní plný úspech v časti uplatneného nároku na zaplatenie 2.728,95 eur, a preto podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku, súd priznal žalobcovi náhradu trov konania v celom rozsahu. O výške náhrady trov žalobcu rozhodne po právoplatnosti tohto rozsudku vyšší súdny úradník (§ 262 ods. 2 Civilný sporový poriadok).

6. Proti zamietavému výroku rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. h/ C.s.p., že rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a navrhoval rozhodnutie súdu prvej inštancie v tejto časti zmeniť a vyhovieť žalobe, a priznať mu náhradu vzniknutých trov. Žalobca odvolávajúc sa na zákonnú úpravu § 711 Obchodného zákonníka (ďalej „Obch. zák.“), § 2 písm. f/ zákona č. 129/2010 o spotrebiteľských úveroch, iných úveroch a pôžičkách (ďalej „zákon o spotrebiteľských úveroch“), § 18 ods. 1 o spotrebiteľských úveroch a ustanovenie bodu 3.12 VOP, ktoré malo byť prevzatím zmienenej zákonnej úpravy, odôvodňoval svoj nárok ako pohľadávku vzniknutú z titulu prekročenia podľa § 2 písm. f/ zákona o spotrebiteľských úveroch, keď strany nemali dohodnuté povolené prečerpanie účtu. Odvolateľ je toho názoru, že tvrdenie súdu prvej inštancie, že žalobca nepreukázal nepovolené prečerpanie na účte, nepreukázal, že nedostatky na účte sú zmluvným prečerpaním na účte je zmaťočné. Ďalej poukázal na to, že súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že žalobca na žiadnom z výpisov z účtu nevykazoval nepovolené prečerpanie na účte. Z predloženej zmluvy o povolenom prečerpaní, ako aj z predložených výpisov z účtu je jednoznačne preukázané, že žalobca poskytol žalovanému službu povolené prečerpanie na účte, a to minimálne od 14.4.2010 vo výške 1.500,- eur, od 01.03.2012 vo výške 940,- eur, od 01.10.2012 vo výške 1.390,- eur. Z výpisov z účtu jednoznačne vyplýva, že žalovaný prekročil limit povoleného prečerpania vo výške 1500,- eur kedy zostatok na účte k 31.12.2010 bol vo výške 1.526,63 eur a v nasledujúcich mesiacoch tiež v zmysle výpisov z účtu, ktoré sú súčasťou spisu. Žalovaný sa dostal jednoznačne do omeškania s vrátením nepovoleného prečerpania (nad bankou povolený limit) na účte prvým dňom po vzniku nepovoleného prečerpania čo vyplýva z výpisov k príslušnému účtu, pričom nepovolené prečerpanie sa navyšovalo všetkými nasledujúcimi debetnými obratmi na príslušnom účte. Splácanie povoleného prečerpania sa uskutočňuje automaticky, priebežným znižovaním záporného salda bežného účtu klienta, na ktorom bolo povolené prečerpanie zriadené, teda nie vo vopred určených mesačných splátkach. Klient musí vrátiť banke všetky peňažné prostriedky poskytnuté formou povoleného prečerpania na požiadanie, v lehote určenej bankou v žiadosti o splatenie povoleného prečerpania, ktorá nesmie byť kratšia ako sedem dní. Ustanovenie VOP žalobcu ohľadom dojednania úročenia nepovoleného prečerpania, takmer doslovne kopíruje zákonnú úpravu, keďže ide o inštitút prekročenia v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch. Vo VOP odvolateľa sa v zmysle bodu 3.12 jednoznačne uvádza, že nepovolené prečerpanie je automaticky prijaté prečerpanie, pri ktorom banka umožňuje majiteľovi účtu nakladať s peňažnými prostriedkami nad rámec aktuálneho zostatku na bežnom účte. Po dobu nepovoleného prečerpania je majiteľ účtu povinný platiť z prekročenej čiastky úrok vypočítaný na základe úrokovej sadzby „Úrok pri nepovolenom prečerpaní účtu.“ Úrok z prekročenej čiastky po dobu nepovoleného prečerpania je teda odplatom, ktorú klient platí banke za čerpanie prostriedkov poskytnutých bankou nad rámec zostatku na účte klienta, nie zmluvnou pokutou. S oprávnením banky požadovať úroky za prečerpanie účtu počíta ako Obchodný zákonník, tak ako aj zákon o spotrebiteľských úveroch v ustanovení §18 ods. 1. Podľa odvolateľa teda nie je daný dôvod na nepriznanie úroku 28% ročne zo sumy 2.728,95 eur od 19.08.2015 do zaplatenia. Odvolateľ vo svojom odvolaní ďalej uviedol, že súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia poukázal aj na ustanovenie § 269 ods. 2 Obchodného zákonníka v zmysle, ktorého ak účastníci dostatočne neurčia predmet svojich záväzkov,

zmluva nie je uzavretá. Odvolateľ chcel tým poukázať na to a zdôrazniť, že súdu prvej inštancie predložil Zmluvu o povolenom prečerpaní, kde je uvedený aj predmet záväzkov. Zároveň na podporu svojho tvrdenia odvolateľ poukázal na rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci C - 42/15 v konaní Home Credit proti Kláre Bírovej (ďalej rozsudok SDEÚ C- 42/15) podľa ktorého, zmluva o úvere nemusí byť nevyhnutne vyhotovená ako jediný dokument. Náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere nemusia byť teda nevyhnutne v samotnom texte úverovej zmluvy, ale časť z nich môže byť obsiahnutá aj v obchodných podmienkach alebo sadzobníku, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou zmluvy, a u ktorých zákon nevyžaduje osobitné podpisovanie. Vzhľadom na všetky vyššie uvedené skutočnosti má odvolateľ za to, že jeho odvolanie je dôvodné, keďže je daný odvolací dôvod v zmysle ustanovenia § 365 ods. 1 písm. h) C.s.p..

7. Opis odvolania žalobcu bol žalovanému doručený 12.6.2017. Žalovaný bol v odvolacom konaní nečinný.

8. Výrok rozsudku, ktorým žalobe bolo vyhovené, nebol napadnutý odvolaním, stal sa právoplatným, preto nemohol byť predmetom odvolacieho prieskumu. Predmetom odvolacieho prieskumu bol iba výrok, ktorým žaloba v prevyšujúcej časti bola zamietnutá a výrok o trovách konania ako výrok súvisiaci (ďalej len „rozsudok“).

9. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd (§ 34 C.s.p.) prejednal odvolanie žalobcu ako podané včas a oprávnenou osobou proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné bez nariadenia odvolacieho pojednávania v súlade s § 385 ods. 1 C.s.p. a contrario v rozsahu danom § 379 a § 380 C.s.p. z hľadísk uplatnených odvolacích dôvodov a dospel k záveru, že rozsudok v napadnutej časti je potrebné zrušiť podľa § 389 ods. 1 písm. b/ C.s.p.

10. K odvolaciemu dôvodu žalobcu podľa § 365 ods. 1 písm. h) C.s.p. odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje súd právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii právnej normy na zistený skutkový stav, ku ktorému môže dôjsť vtedy, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal použiť alebo ak použil síce správny právny predpis, ale nesprávne ho interpretoval na daný prípad.

11. Nepreskúmateľnosť rozhodnutia patrí medzi vady konania v zmysle § 365 ods.1 písm. b/ C.s.p., pretože súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva (konkrétne právo účinne sa brániť proti rozhodnutiu súdu) v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, a tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom. Tým je naplnený dôvod pre zrušenie rozhodnutia podľa § 389 ods. 1 písm. b/ C.s.p..

12. Podľa ust. § 220 ods. 2 C.s.p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

13. Rozsudok musí obsahovať odôvodnenie v súlade s cit. § 220 ods. 2 C.s.p., pretože povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie, je odrazom práva strany sporu na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa vysporiada i so špecifickými námietkami strany sporu. V odôvodnení sa súd, rozhodujúci o uplatnenom nároku, musí vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal; niet v ňom miesta pre dohady a domnienky. Súadne rozhodnutie musí preto obsahovať stručný a jasný výklad opodstatnenosti, pravdivosti, zákonnosti a spravodlivosti výroku. Odôvodnenie má byť prostriedkom kontroly správnosti rozhodnutia nielen pre súd, ktorý ho vydal, ale aj pre súd, ktorý ho bude preskúmať v dôsledku opravného prostriedku, t.j. musí byť preskúmateľné.

14. Z vyššie uvedeného je zrejmé, že nepreskúmateľný rozsudok je vtedy, ak dôvody neobsahuje, alebo sú nezrozumiteľne podané. Odôvodnenie musí byť úplné v zmysle, že sa vyporiada so všetkými otázkami riešenými v konaní a musí byť v súlade s výrokom.

15. Podľa § 132 ods. 1 C.s.p. v žalobe sa okrem všeobecných náležitostí podania uvedie označenie strán, pravdivé a úplné opísanie rozhodujúcich skutočností, označenie dôkazov na ich preukázanie a žalobný návrh.

16. Podľa § 191 ods. 1, 2 C.s.p. dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo. Vierohodnosť každého vykonaného dôkazu môže byť spochybnená, ak zákon neustanovuje inak.

17. Uvedené ustanovenia Civilného sporového poriadku upravujú tzv. procesné bremená, resp. povinnosti a to povinnosti tvrdenia a dôkaznú povinnosť. Uvedené povinnosti strán sporu však nezbavujú súd povinnosti vyhodnotiť stranami sporu predložené dôkazy.

18. Nepreskúmateľný je postup súdu prvej inštancie, ktorý žalobcom uplatnený nárok posudzoval podľa ust. § 269 ods. 2, § 708 ods. 1, 2 a § 716 ods. 1 Obchodného zákonníka, napriek tomu, že žalobca so žalovaným uzatváral zmluvu ako fyzická osoba, čo by nasvedčovalo tomu, že ide o spotrebiteľskú zmluvu, ktorá sa riadi osobitnými ustanoveniami.

19. Rovnako z odôvodnenia rozsudku nie je zrejmé, ako súd dospel k záveru, že žalobca nepreukázal nepovolené prečerpanie prostriedkov na účte žalovaného, že žalobcom uvedené nedoplatky sú nepovoleným zmluvným prečerpaním, z odôvodnenia rozhodnutia nie je možné zistiť, či súd prvej inštancie skúmal existenciu dohody o povolení prečerpania účtu, prípadne o výške debetného limitu. V tomto smere chýba akákoľvek úvaha súdu. Súd sa v danej veci so všetkými špecifikami charakterizujúcimi daný spor nevyporiadal. Z princípu práva na spravodlivý proces vyplýva povinnosť súdu umožniť stranám sporu účinné uplatňovanie námietok a argumentov, ako i povinnosť súdu sa s týmito námietkami a argumentmi, ktoré sú spôsobilé ovplyvniť rozhodnutie presvedčivo v odôvodnení svojho rozhodnutia vyporiadať tak, aby odôvodnenie rozsudku malo náležitosti vyžadované v § 220 ods. 2 C.s.p. Úlohou odvolacieho súdu pritom nie je nahrádzať tieto chýbajúce úvahy, pretože ako to vyplýva z cit. § 220 ods. 2 C.s.p. v odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie jasne a výstižne vysvetlí ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považoval za preukázané, z ktorých dôkazov vychádzal a ako vec právne posúdil.

20. Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov je rozsudok súdu prvej inštancie nepreskúmateľný a odvolací súd nemal preto inú možnosť, než rozsudok v napadnutej zamietavej časti a v súvisiacom výroku o trovách konania podľa § 389 ods. 1 písm. b/ C.s.p. zrušiť a v rozsahu zrušenia vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a rozhodnutie (§ 391 ods. 1 C.s.p.).

21. Úlohou súdu po vrátení veci bude opätovne posúdiť (ne)dôvodnosť žaloby žalobcu na základe doposiaľ zisteného skutkového stavu, prípadne na základe dokazovania doplneného po vrátení veci za dodržania procesných predpisov a rešpektovania zákonných práv sporových strán opätovne vo veci rozhodnúť, rozhodnutie riadne a presvedčivo odôvodniť tak, aby malo náležitosti v zmysle § 220 ods. 2 C.s.p. a aby tak mohlo byť predmetom odvolacieho prieskumu.

22. V novom rozhodnutí rozhodne súd o trovách celého konania vrátane trov tohto odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 C.s.p.).

23. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 posledná veta C.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C.s.p.).